

տարնիկ աղբիւն ընդ քրեւորաց եւ նուազածուաց, որք քնանքնու եւ չու թակներու վրայ կ'աճեն իրենց նոր եւ հին բանաստեղծութիւններն: Էլիզաւիթ թագուհին որ եւրոպեան ուրիշ շատ մը լեզուաց հմտութեան հետ նաև անոգի լինելն լաւ կը գրիթէ, պարագային յարմար ոտանաւոր մը կարողաց, որ մեծ յայտնութիւն ունեցաւ:

— Գերման լրագիրք ոմանք դժգոհութեամբ կը նշանակեն թէ Ռուսիոյ Կայսրն ի նորակա ապրումները կատարել տալով ի պատիւ գերման Կայսրն՝ անշնչան մաս մը եւեթ ցուցուց ևսու բանակէն և սուսական մարտնակէն, բուն ապրումներն նոր պահանջով, Հիմակ Աւստրիոյ և Գերմանիոյ սահմանայ մաս ուսու զորաց ստուար կորսոյք ճշմարտացէս կարեւոր և շահեկան ապրումները կը կատարեն, որոց ստար զորակարգը ներկայիս կը կրնար լինել: Տրակտիրով, առաջին զորակարգն որ Գաւառէն անցաւ, և Կուրքո, առաջինն որ Պարսկաստանէն անցաւ, իրարու դէմ կը վարեն այս 60 հազար զորքեր, իրենք զիրենք և իրենք զորքերը վարժեցնելով Աւստրիոյ և Գերմանիոյ սահմաններէն ներս արշաւելու օր մը:

— Իբրևաճախ աղբուակը եւկախարան մը ընդհանրացնող շատ մը չնչնական քաղաքացիութեան կողմէն պատուոյ քաղաքացի անուանեցաւ իւր յոբելանին առթիւ: Պահմանայ կուսակալը ջնջելով իւր յիշմանին մէջ գանուող քաղաքացիութեանց այս որոշումը, սա բանաձեւութեամբ թէ «Տրակտիրով եւկախարանը Հունգարիոյ թագաւորին նիւնտով (ըստ որում իրարու թակակ Հունգարիոյ մէջ կը գտնուի) չի կրնար պատուոյ քաղաքացիութիւն ընդունել Աւստրիոյ բանակին մէջ: — Եթէ կառավարութեան հասնել մէկը լինեն, այս բանաձեւութեան չէր ենթարկուեր Ամբոմայէր Հայրենասէր եւկախարանը:

— Տրակտիրով 3⁰ արժէքով 965 անգին անկեղծ վերջին տարու ցուցած բարձրագոյն վերաբերել է 4¹/₂ 0/0 արժէքով 107 Քրէն առէկ հարկին: Այս վերջին արժէքով տարու պիտի գերազնի 1893 ին: որովհետեւ անի նաւը չզնչեցուց պայման դրուած էր կախուս: 4¹/₂ 0/0 արժէքով զամար Տրակտիրով 300 միլիոն Քրէն ստուար կ'աճարէ, որով 3 0/0 փոփոխումէն տարեկան 100 միլիոն Քրէն պիտի շահուի: Ընտրելն այս ինչպէս թեան, Տրակտիրով կը լինի երեք միլիոն Քրէն նոր փոխառութիւն մը կը ընէ՝ առաջ անկեղծութեան իւր ստեղծան ծախքը սակաւ համար:

— Գերման կառավարական լրագիրք կը հրատարակեն թէ Կայսրութեան առաջնակալ երկուցուցը նոր վարչելոյ չափով պահանջէ զինուորական ծախուց համար: Կառավարութիւնն այս կարգի անն պահանջով պիտի յետաձգէ մինչեւ 1894, երբ կ'աւարտի զինուորական եւթմասնայ օրէնքին պայմանագրով: Յարմար վերջին բանակի ընդհանուր վերակազմութեան խօսք կայ, որուն համար կարեւոր ծախքեր պիտի լինին:

— Կալիֆոռնի (Աւստրիական Լեհաստան) կը ծանուցի թէ մի քանի ուսու զորքերը եկած են հուն Աւստրիոյ հպատակ և Ռուսիոյ կողմէն փոքր Ռուսաց մէջ պատգամաբերութիւններ կազմելու համար, որք երկուսն իրենց յարգանքը մատուցանեն Ալեքսանդր Կայսրը, նորա ի Ռուսիո սահմանայ մաս անոց մը գանուելուն առթիւ: Ըստ այս առարկան իշխանութիւնը արգելիւր են այս պատգամաբերութեանց կայք մտնելու:

— Պոլսեան յայտնութեանց հետեւանք Պոլսեան զորակարգն և իւր կուսակալը, նաև անոնց խառնուող Միացեալամասոց խառնուակութիւնը չեղած միայն: Յիշուի մէջ այս յայտնութիւնները զորք կազմելու ստոր ու ստոր հետ մեծամասնութեան անպիւրջանակի շարք մը կ'ունենան, որք ոչ նուազ կը նախարարեն ֆրանսական զուարճանքը հասարակութիւնն, որ պահ մը Պոլսեան մէջ ստորին հաստատու ընդ ցուցած անհասարակ միամտութիւնն այս գուարճանքի տեսարանաց շարժիլ լինիլն փոխարինելու կը համարի: Անոնք Պ. Կարէ, Պոլսեան մէջ ապագայ ճանապարհագրութեան, և պոլսեան կուսակալը թեան անհանգիստ մարդն, հեղինակն Ամուսնաբուծան օրէնքին, այս յայտնութեանց առջև անօրակարգ, կը յայտարարէ թէ բոլորովին կը ջանուի քաղաքական կենտրոն: Պ. Կարէ ինքն և եղբոր պիտակահան հարուած մը ընելու վաս խորհուրդը տուեր է Պոլսեան մէջ:

ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՓՈՒՍԿՐՈՒԹԻՒՆ
Միջին ցարդ ի կուսակալն լաւ հաստատուած լինելով Չաքատարք քաղաքու ի Մեծ նոր լաւ, առաջին յարկ թիւ 36, 37, 38, յայտն հետեւ մեջ յայտնուցանել հետազոյն և փաստականական և եւ թակտութիւնը այն հասցի ուղղութիւն կը փոխանք ծախուցանէ մը մեծապար թախկնացնել յայտնուցանել: Թ. Ե. ՄԱՐԿԱՆԵՆ ԵՂԱՐՔ
Կ. Պոլս 22 օգոստոս 1890 161

ՆՊՁՄՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆ ԱՄՆ. Ս. ՊԱՏՐԱՐԻ ԶՈՐ

Ամեն Տ. Խորեն Ս. Պատրարք Հայրն իւր հիւանդութեան սաստկանալու պատճառաւ՝ վերջնապէս հրաժարած է Պատրարքական պաշտօնէն:

Ն. Ամենապատուութիւն այս առաւուս ստորագրեց իւր հրաժարագիրը զոր Պատրարքարանի գործակաւոր Արքայաճամբէն Գրեկեան տարաւ այսօր Դատական և Կրօնական գործոց նախարարութեան:

Ս. Պատրարք Հայրն հրաժարական գրած է նաև Աղբ. Ժողովին:

Պոյաճեան, Մերեմ-Գուրի, Նշանեան, Թեղեան և Լաթիֆեան ընտանիք խորապէս զգածեալ իրենց չնորհակալութիւնը կը մատուցանեն առաջին անգամ և մարմին, որք փութեանց արտայայտել անձամբ և գործով, ի յուրարկաւորութեան վազանակէն նշան է ֆեկետի Պոյաճեանի:

ՄԱՍԻՍ

ՀՈՒՆԻՍ ԿԻՍՄԱՐՈՒՄ

Բացուած է նոր բանաստեղծագրութիւն 1890 անգամներ 435 անգամ, հետեւեալ պայմաններով:— Պոլսոյ համար տարեկան 20 դրուէ և զուտաց համար մէկ քառորդ ոսի:

Սեպտեմբեր 1⁰ թիւն, որ այսօր հրատարակ եւա, կը բովանդակէ:

ԱՐՓԻՈՐ ԱՐՓԻՈՐԵՆԸ.— Աղբ. Տրակտիրով ԳՐԻՓՈՐ ՆԻՐՈՒՄԵՆԸ.— Գրե. Տրակտիրով ԵՆՈՐ:

ՍԻՊԻԼ.— Կարգաւոր քերթուած: ՅԱՆՎԱՐԻՍ.— Երկուսն թեան աշխարհ: ԼԵՒԻՆ ԲՈՒՇԱՆԸ.— Յուրաքանչեւ թեան զարմին: Գառնիկ:

(ՄԱՍԻՍ) այս թուոյն հետ միասին կը տարւի 1889 սեպտեմբեր 1 էն 1890 օգոստոս 31 է ընդմիջ (24 թիւ) 1890 թիւերու ցանկն և կախարչը):

ՄԱՆԿԱՆ ՊԻՐՏԶ

Գրառք գրեղն Մանկական Պարտիզը կը բացուի սեպտեմբեր 3ին, երկու շաբթի օրը:

Վարժարանի թեանն է՝ 30 և 40 դասական: Ու ինչ պատճառաւ բացակայութեան համար ամսաթուղթ չի զեղչուեր:

Ուսուցիչ մասաբէ ֆրանսերէն լեզուաւ պիտի սուսուրին:

7 տարեկան հասակէն սկսեալ աղբիւններ կ'առնեն դաշնակի դասեր, առանց թեանի յուսերման:

Անգլիերէն կ'աւանդուի յատուկ թեանակով:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երեւն Սուլթանն երկէ միջօրին հանդիսար կըրպիւզ Գնաց Երկրորդ Լ միլիթին, ուր տեղի ունեցաւ Սէլայմքըի արարողութիւնը:

Ն. Վեհափառութիւնն ուրբաթու արթը կատարելէ յետոյ Պէշկիմով չի ճամբով ի նշան թնայ Գնաց և հուն աղբիւն թիւն տուաւ Բարձր: Մայր թագուհւոյն Վեհ. Սուլթանը մէկ ու կէս ժամու չափ անոց մնաց և ծամ 9¹/₂ ին Երբարցի պայտաք վերադարձաւ:

Գրաբնութիւն օտարազգիք եկած էին գիտելու համար Սէլայմքըի արարողութիւնը: Անոնք մէջ գլխաւորաբար կը նշարուէին աներկեան դեպքով ևս ուսուցիչ թարգման, Բեմիկ տօնընը, խաղաղ Տըթիլ: Անոնք, Պոլսեան Ռուսիոյ և Ռուսիոյ չափ եւրոպայի զբօսաւրջիներ:

ՕՍՄ. ՍՊՈՅՈՒՄՈՑ

Ձիւնորական վարժարանի շրջանաւոր ուսանողներն, որք կըր պայ վկայական ստացան են, այն ստան միայն սպայակոյտի մէջ կըր ունենան կըր քննութեան պահանջ իրենց ստացած նիշերը բուսական համարուին:

Յետ այսօրիկ գերմանական դրութեան, այս սպայք մըցման քննութեան մը եւս պիտի ինքնարկուին և եթէ յայտնի պիտի ընդունուին սպայակոյտին մէջ, նոյնպէս սպայակոյտին մէջ պիտի ընդունուին նախապէս վարժարանէն կ'ազատուին: Ս. Երկրորդն Երուսաղիմի Յունաց պատրարքական տեղապահ ընտրուիլ վաւերացան է կայս. Իրասեմէ:

ԱնՍԵՐԻԱՆԻ ԴԵՍՊՈՒՆ
Աւստրիական գեւազան Պ. ար Բալիչէ իւր կառավարութեան հրահրանք յառաջ կ'արկուցանուի Վեհ. Սուլթան պիտի ուղարկուի Երբ քաղաքաւորութիւնը պիտի սեւէ չորս շաբթի: — Տիլիւն ար Բալիչէ արքա Պրուս

ՅՈՒՆԱՅ ՊԱՏՐԱՐԻ ԶՈՐ

Յունաց եւ Հայոց Պատրարքարաններու առանձնաշարժմանց ինչպէս ընտնութեան համար կ'արկուցանուին Նաճարոյն կողմէ հրաւեր ուղղուեր է մենքի Պատրարքարանին՝ երկու երկու զեցականներ նշանակել, որպէս զի Յունաց Նաճարոյն ներկայանալով ինչ ինչ բացատրութիւններ տան:

Այս երկու անդամաց ընտրութիւնը պիտի կատարուէր Պատրարքարանի խառն ժողովոյ երեկի նստին մէջ:

ՕՍՄ. ՍՊՈՅՈՒՄՈՑ

Այն օմ պայքը որք աստրիական կառավարութեան հրահրանքը ներկայ պիտի գտնուին աստրիական բանակին ազատարձեւումն, պայտան ունին միանգամայն քննել անձուի վաստղին առաւելութիւնները և տեղեկութիւնը մը պատրաստել: Ի պարձին այդ սպայքը, այստեղ փորձել պիտի կատարուին ի ներկայութեան զինուորական իշխանութեանց, լատ անհայն հասանկանութեան, կ'ընէ Միջնու, անձուի վաստղը պիտի ընդունուի օմ. բանակին մէջ և այդ վաստղի յատուկ մեծարանակ վաստղաւոր պիտի սպայարկուի յեւրոպայ յառաջիկայ դարնան:

ՀՆՏԱՌԵՏ

Մասնաւոր հեռագրից կը ծանուցանեն թէ Արքայի մէջ հետախուս Ժաքը Ե. Իսկ Գերութի մէջ հետախուս Ժաքը ըլլալով լուրջ պայտանակէ հաստատուած չէ տակալի:

Տարապետի մէջ հետախուսը բոլորովին անհետացեր է:

ԻՏԱԿԱՆ ԳՐԱՊՈՒՄԵՆԻՒՄ

Ուսուցիչը թագաւորն հեռագիր մը ուղղելով մտաբարձրքն իտալական գեւազանաւոր, շնորհակալութիւն յայտնած է ի պատասխան այն հայրենակցական հեռագրին զոր Տըթիլ, Անմոյայի ի պատիւ տրուած հարկը լուրջով առ թիւ դաղթականութիւնն ուղղած էր Ն. Վեհափառութեան:

— Տր. Անմոյայ յառաջիկայ երկու շաբթի կը մեկնի մայրաքաղաքս:

Կ. ՊՈՒՍՈՅ ԲԱՐՈՒՄԻՆԻ

Ինչպէս յայտնի է, Կ. Պոլսոյ քաղաքացի շնուութեան ինքիւր, որ առկայ էր նախ ասանկու տարիէ ի վեր, ստանձնած է ֆրանսացի երեսփոխան և թմբակաւոր Ն. հեռագրական նախկին նախարար Պ. Կրանի, Իրան առաջ, այդ ինչորոշ համար բանակութիւններ կատարուած էին Հանրային Պարտուց վարչութեան խորհրդական Պ. Օպարէն և կայս. կառավարութեան միջին: Այս բանակցութիւնը թեան պահ ընդհանուած էին մարտային սակագնաց ինչորոշ պատճառաւ, սակայն ի վերջոյ շարունակեցան և անոնց ելլը տեղեկագրով մը մատուցուցան: Վեհ. Սուլթանին:

Գործը այս վիճակին մէջ էր երբ մայրաքաղաքս եկաւ Պ. Կրանի, իրը ներկայացուցիլ Միջնու յայտնի: Պ. Կրանիէ պայտան է վերջնական լուծում մը տալ ինչորոշ, կամ նպաստաւոր կերպիւր, և կամ՝ հակառակ պատրաստի մէջ շարունակ կարգաւորութիւն մը ընելով: Այս նպատակով ֆրանսացի երեսփոխանը Մեծ-Եպարքոսին հետ տեսակցութիւններ ունեցած և համաձայնութեան մը յանգած է որ յատուկ տեղեկագրով մը նախարար խորհուրդին և անկից կայս. զինանաւան հարորդուած է Վեհ. Սուլթանին մատուցուելու համար: Ն. Վեհափառութիւնն այդ տեղեկագրով պարունակութեանը տեղեկանայէ յետոյ, հրամայած է Մեծ-Եպարքոսին իրեն ներկայիլ Միջնու փառայի հետ կըրպայ հին պայմանագրին ու յանձնառութեան տեղեկութիւնները: Այդ պայտանագրաց ընդօրինակութիւնը կը պատրաստուին այս պահուս ի Ն. Դուան:

Այս վիճակին մէջ է ահա Կ. Պոլսոյ քաղաքացի շնուութեան ինքիւրը:

ՅՈՒՆԱՅ ՊԱՏՐԱՐԻ ԶՈՐ

Երեւն Սուլթանն երկէ միջօրին հանդիսար կըրպիւզ Գնաց Երկրորդ Լ միլիթին, ուր տեղի ունեցաւ Սէլայմքըի արարողութիւնը:

Ն. Վեհափառութիւնն ուրբաթու արթը կատարելէ յետոյ Պէշկիմով չի ճամբով ի նշան թնայ Գնաց և հուն աղբիւն թիւն տուաւ Բարձր: Մայր թագուհւոյն Վեհ. Սուլթանը մէկ ու կէս ժամու չափ անոց մնաց և ծամ 9¹/₂ ին Երբարցի պայտաք վերադարձաւ:

Գրաբնութիւն օտարազգիք եկած էին գիտելու համար Սէլայմքըի արարողութիւնը: Անոնք մէջ գլխաւորաբար կը նշարուէին աներկեան դեպքով ևս ուսուցիչ թարգման, Բեմիկ տօնընը, խաղաղ Տըթիլ: Անոնք, Պոլսեան Ռուսիոյ և Ռուսիոյ չափ եւրոպայի զբօսաւրջիներ:

ՕՍՄ. ՍՊՈՅՈՒՄՈՑ

Ձիւնորական վարժարանի շրջանաւոր ուսանողներն, որք կըր պայ վկայական ստացան են, այն ստան միայն սպայակոյտի մէջ կըր ունենան կըր քննութեան պահանջ իրենց ստացած նիշերը բուսական համարուին:

Յետ այսօրիկ գերմանական դրութեան, այս սպայք մըցման քննութեան մը եւս պիտի ինքնարկուին և եթէ յայտնի պիտի ընդունուին սպայակոյտին մէջ, նոյնպէս սպայակոյտին մէջ պիտի ընդունուին նախապէս վարժարանէն կ'ազատուին: Ս. Երկրորդն Երուսաղիմի Յունաց պատրարքական տեղապահ ընտրուիլ վաւերացան է կայս. Իրասեմէ:

ՍԵՆԱԿԻ ՀՐԻՉԱՆԿ

Ինտանտի լուրջ-քաղաքացիութեան նախարար մը կ'արկուցանուի Ս. Երկրորդն Երուսաղիմի Յունաց պատրարքական տեղապահ ընտրուիլ վաւերացան է կայս. Իրասեմէ:

Հիւսիսեան Միւսու մարտնական անցեալ շաբթի Սեյանիկի նաւահանգիստն հասեր է հրկիւղեղ օդներու համար տանելով ամբողջ, մեծաւոր քաղաքացիութեան, ձիվատուր 30,000 ֆրանքի գումար մը և զեղբարք: Նուսու մէջ կը գտնուին երկու

նաւու չորս բոլիւներ և երեք դեղագործք, հիւանդները և վիրաւորեալները գարմաներու համար:

— Անցեալ կերպիկի երկուսն անգլիական մարտնաւ մը Սէլայմիկի նաւահանգիստը ժամաներ է: Նուսու պեան անմիջապէս ցամաք ելլել եւ տեղեւն անգլ. հիւսպատանին հետ այցելութիւն տուեր է կուսակալ Ղայիկ փառայի: Նուսու պեան ըստ է թէ Միջնու զինուորական նաւատորմի հրամանատարը զրկած է զինքը՝ յայտարարելով որ թէ եւ կայս. կառավարութիւնն անն կերպիկ անն կերպ ծառայութիւն մատուցանել ի նպատակ հրկիւղեղ, Կուսակալը պատասխանելով որ Վեհ. Սուլթանի հրամաններուն համաձայն անն օգնութիւնը ըլլալով կայս. կըր հրկիւղեղ, շնորհակալութիւն յայտնած է ծովակալին մարտախրատիկայն այս զգայմանց համար: Վեհ. Ղայիկ փառայ փոխադարձ այնքանութիւն տուեր է անգլ. նաւապետին:

ՏՐ. ՊԻՐՏԻՍ

Բարիկու Օթէլ-Տիւն հիւանդանոցին ընդհանուր Տըթիլը Պիւքնուս, որ համարուած է կուրծքի հիւանդութեանց գարմանման մէջ իւր ունեցած մասնագիտութեամբ, մայրաքաղաքս եկած է և Բերա, Միսիլիքի անգլիական պանդոնի կ'աւանդուի:

ԿՈՒՐՁԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Այս աւուր Սաւոյի մէջ կը կարգանք: Ծոգեանալին կուրծի ընկերութեան հիմնադրել կուրծի երկարքը ամբաստանուած էին թէ Արեւիկ մը ինչորոշ առ թիւ 7-8000 ոսկու քիսա մը հաստացած են Մայիկի դանձու և այս պատճառաւ անբաստանի տանեան ընդած էր որ կուրծի երկարքը դատուին երեսնաւոր տարիէ նախքէ:

Կ'ընտանք թէ այդ ինչորոշ վերաբերալ գրութիւնը մինչեւ վեհաբեկ տանին ներկայացուեր են և վեհաբեկ տանին արդար է այդ ինչորոշ վերաբերալ Ամբաստանի տանին զրկիլ որպէս կը նոյն ուրիշ պայտաններն ստեղի հաստատուելու համար զքննութիւնը աստիճան մը եւս ընդարձակուրէն կատարուին: Այս ինչորոշ աննակարելու հանգամանք մը ունենալով, անոր վերաբերալ տեղեկութիւնը մնաւ առ մաս պիտի հրատարակուին:

ՄԱՍԻՍ ԵՒ ԺՈՒՅԻՒ ԼՈՒՍԱԿՈՒՄՈՒՆԻՒՄ

Երկու շաբթի առաջ Բեքայի չիտակ ծանրած մարտը հրեհին նկատմամբ եղած հրատարակութեանց առ թիւ այնպէս կարծուած էր թէ Սէլայմքըի վերաբերալ Ամբաստանի տանին զրկիլ որպէս կը նոյն ուրիշ պայտաններն ստեղի հաստատուելու համար զքննութիւնը աստիճան մը եւս ընդարձակուրէն կատարուին: Այս ինչորոշ աննակարելու հանգամանք մը ունենալով, անոր վերաբերալ տեղեկութիւնը մնաւ առ մաս պիտի հրատարակուին:

Ս. Պոլսեան անու անք նամակաւ մը կը յայտնէ մեզ թէ քանի մը տարիէ ի վեր ոսկի վրայ խոր ուս մը ցրուած ըլլ

